

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tiber

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke

Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtktár

Szerkesztő: Barna Zoltán

Kiadóhivatal:

Budapest XIV., Május 1. út 47.

Telefon: 210-440

évfolyam

1979. június

ISSN 0209-6765

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor elnök
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtitkár
 Kiadóhivatal: Budapest, Május 1. ut 47. 1146.
 Telefon: 210-440

T a r t a l o m j e g y z é k :

	oldal
Dr. Vas Tibor: Kül- és belpolitika	2
Elnökségi ülés	3
Megyei szervezeteink életéből	
Hírek Szabolcs-Szatmár megyéből	4
Szolnok-megyei hírek	5
Kulturális hírek Borsodból	5
Csongrád-megyei hírek	6
Felszabadulási ünnepség Szegeden	6
Tudósítások Somogy megyéből	7
Váradi Péterné: A nemzetközi gyermek év hazai eseményei	7
Dr. Domonkos János: Társasutazás Ausztriába - Stájer- országba /1979.április 18-22./	8
Dr. Gönczi Aladárné: Az első magyar orvosnő	12
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Néhány kevésbé ismert kérdés a személyi járadékkal kapcsolatban	13
Gerdélics Ferenc: Közlekedési rovat	
Figyelmeztetés	14
Barna Zoltán: Zenei rovat	
Kárpáti Tünde: Örök muzsika. Barna István könyvének ismertetése. III.rész.	14
György Tamás: Technikai rovat.	
A rádió /IV.rész./	15
Vándor Tamás: Kulturális életünk hírei	
Pinviczki György: Zenekarunk újabb sikeres turnéja Jugoszláviában	16
Felhívás	19
Dénes József: Sportrovat	
Sakkhíradó	19
I. nemzetközi szimpozion a látássérültek sporto- lásának kérdéseiről	20
Kuminka Györgyné: Uttörő rovat	
Hírek budapesti iskolánk életéből	23
Gerdélics Ferenc: Találkozunk a Vakok Kertjében!	24
Közlemények	24
Innen-onnan	24

Dr. Vas Tibor:

Kül- és belpolitika

Május 1-én emlékezett meg a haladó világ, a szocialista országok, a kommunista és munkáspártok, a nemzetközi munkásmozgalom nagy ünnepéről. Kilencven évvel ezelőtt, 1889-ben határozta el a II. Internacionálé a Május 1. megünneplését és hatvan évvel ezelőtt, a Tanácsköztársaság idején ünnepelhettük mi először a szabad május 1-ét, amely azóta is erősíti a proletár internacionalizmust. A megemlékezések központi témája az enyhülési politika megerősítése, a béke megvédése és a vitás kérdések tárgyalások útján való elintézése volt. Meg kell állapítani, hogy a békeellenes erők arra törekednek, hogy az enyhülési folyamatot megállítsák és kiélezzék a nemzetközi helyzetet. Ezért egyre fontosabb a Szovjetunió és a szocialista országok egységes állásfoglalása, amely vonzza a haladó erőket, hogy pozitívan foglaljanak állást és erősítsék a béketáborot.

A Szovjetunióban megválasztott Legfelsőbb Szovjet /Nemzetiségi Szovjet és Összövetségi Szovjet/ megtartotta alakuló ülését, amelyen az Elnökség elnökévé ismét Brezsnyev elvtársat, a Minisztertanács elnökévé pedig Koszigin elvtársat választotta meg. A választás eredményeképpen a vezető szervek személyi összetétele nem változott és ezzel is dokumentálta a Legfelsőbb Szovjet a stabilitás és folytonosság dialektikus egységét, ezzel is kifejezésre juttatta, hogy helyesli a Párt irányításával folytatott békepolitikát, fokozottabb feladatokat ró gazdasági téren a vezető szervekre, hangsúlyozta, hogy a hatékonyságot, a termelékenységet és tartalékok jobb felhasználását kell fejleszteni.

Ugy látszik, hogy Carter elnöknek, belpolitikai helyzete megszilárdítása érdekében, mielőbb tető alá kell hozni az un. SALT II. megállapodást. A sorozatos tárgyalásokból arra következtethetünk, hogy az USA és a Szovjetunio álláspontja közeledik egymáshoz, így remélhetjük a meg egyezés létrejöttét. A megállapodás aláírása után Carter elnöknek még el kell fogadtatnia az egyezményt a szenátus 2/3-os többségével. Az Egyesült Államok alkotmánya értelmében ugyanis a nemzetközi szerződések ratifikálásához a szenátusi tagok 2/3-ának pozitív szavazata szükséges. A szerződés ellenzői között demokrata, tehát Carter pártjának szenátorai is találhatóak, ez megnehezíti a ratifikálást. Természetesen első lépés lenne a szerződés aláírása. Több nyugati politikus is úgy nyilatkozott, hogy a SALT II. szerződés megkötése nemcsak a Szovjetunio és az USA közti viszonyt javítaná lényegesen, hanem kedvezően hatna a világpolitikára és többek között meggyorsíthatná a NATO és a Varsói Szerződés tagállamai között Bécsben folyó fegyverzetcsökkentési tárgyalások eredményes befejezését is.

A világ különböző pontjain olyan helyzetek vannak, amelyek veszélyeztetik a békét, a humánomot, a demokráciát, viszont találunk olyan irányu ténykedést, amelyek éppen ezeket az alapelveket kívánják érvényre juttatni. A világbéke elsődrendű veszélyeztetőjeként említhetjük meg Kína agresszióját a Vietnami Népköztársaság ellen. A hős vietnami nép felvette a harcot a betolakodókkal szemben és megállásra kényszerítette őket, de az újabb támadás veszélye még mindig fennforog. A kínai agresszió veszélye fennáll Laosz-szal és Kambodzsával szemben is. A kambodzsai hazafiak megbuktatták a kinabarát rendszert, amely terror alatt tartotta a kambodzsai népet, elszakította egymástól a családokat, koncentrációs táborokat létesített és cselekedete több százezer áldozatot követelt.

Megdöböntő az a terrorhullám, amelyet több kapitalista országban tapasztalhatunk, Olaszország, NSZk, Észak-Irország azok az országok, amelyekben sorozatosan követnek el bombamerényleteket és ezekkel a fasiszta módszerekkel félelmet, káoszt, zűrzavart akarnak kelteni. Néhány más országban is előfordulnak terrorcselekmények, amelyeket szélsőséges jobboldali elemek hajtanak végre.

Ugandában haladó erők veszik kezükbe a hatalmat. Kedvezően értékelhetjük azt is, hogy Iránban megdőntötték a sah uralmát. A jelenlegi helyzet még áttekinthetetlen, de reméljük, hogy pozitív irányban fog haladni. Samoza diktatúráját is támadják a haladó erők Nicaraguában. Az osztályharc tehát kiéleződött és a szocialista tábor feladata a haladó erők harcának a támogatása.

Hazánkban a közrend és közbiztonság szilárd, tennivaló azonban ezen a téren is akad bőven. Többet kell törődni a fiatalság nevelésével, egészségével, sportolásával és olyan szórakozási lehetőséget kell teremteni számukra, amely formálja szocialista tudatukat. Igen komoly gazdasági feladataink vannak és gazdasági helyzetünkön csak fegyelmezzett, a szabályokat szigorúan megtartó, kötelességeinket teljesítő tevékenységgel tudunk javítani. El kell érnünk, hogy létrejöjjön a társadalmi, a csoport és az egyéni érdek dialektikus egysége. Ez természetesen csak úgy valósítható meg, ha a marxizmus-leninizmus tudománya alapján dolgozunk ki a reális célokat és minden erőnkkel e célok megvalósításán dolgozunk.

A Szovjetunió újra megválasztott Legfelsőbb Szovjetje a szociális demokráciát fejlesztő jogi normákat alkotott. Ez iránymutató a mi számunkra is. Pártunk XI. Kongresszusa egyik feladatként a szocialista demokrácia fejlesztését tűzte ki. Maradéktalanul meg kell valósítani mindazokat a feladatokat, amelyeket pártunk XI. Kongresszusa megjelölt. Erre alapítva kell gazdaságpolitikai, belpolitikai és külpolitikai célkitűzéseinket kialakítani és fokozott munkával megvalósítani.

- . -

Elnökségi ülés

1979. április 18-án 19-én ülést tartott a szövetség Központi Elnöksége. Jelen voltak: dr. Vas Tibor elnök, dr. Bódi István főtitkár, Csengeri József, dr. Jáksó László, Kalapos Béláné, Kuminka Györgyné, Pinviczki György, dr. Solymos Gyula, dr. Széll Lajos, Szemerédi István, dr. Szigeti György elnökségi tagok, Daru Geróné osztályvezető-helyettes, valamint az I. napirendi pont meghívott előadója, Sidó Endre, a Nógrád megyei szervezet titkára.

Dr. Vas Tibor elnök megnyitójában tájékoztatta a Központi Elnökséget az elemi rehabilitáció fontos nemzetközi kérdéseiről; a rehabilitációs társaságok jövőbeli összehangolt tevékenységének tervéről.

Az első napirendi pontban Sidó Endre, a Nógrád megyei szervezet titkára beszámolt a megyében folyó munkáról. A részletes beszámolóból csak néhány adatot emelünk ki. A szervezetnek 590 tagja van, zömében nyugdíjasok. Mindössze 30 tag dolgozik különböző munkaterületen. Munkára váró tagtárs a megyében nincs. A legfontosabb feladatokat teljesíti a megyei szervezet elnöksége, jó kapcsolatai vannak a tanácsokkal, a Vöröskereszttel és más szervezetekkel. A családlátogatásokat rendszeresen végzik, évente a tagságnak mintegy 50 %-át keresik fel. Ilyenkor megvizsgálják a tagok szociális körülményeit is, ahol lehet, segítséget nyújtanak. Öt kiskorú, látássérült gyermek tanul Budapesten, szüleikkel rendszeres kapcsolatot tart fenn a szervezet elnöksége.

A testület a beszámolót megvitatta és sok hasznos tanácsot adott a megyei szervezet titkárának. A beszámolót a Központi Elnökség elfogadta.

A második napirendi pont előadója Kuminka Györgyné tanárnő, az Oktatási Bizottság elnöke volt. Részletes, mindenre kiterjedő beszámolójából tájékoztatást kapott a Központi Elnökség a látássérültek tanulmányi helyzetéről. Az Oktatási Bizottság figyelemmel kíséri az egyetemi, fő- és középiskolai hallgatók, valamint az ipari tanulók tanulmányi eredményeit, feltárja az oktatás közben felmerülő problémákat és ezekre ke-

resi a megoldást. A bizottság évi 18.000 Ft tanulmányi segélykeretet kapott, amelyet felosztott az arra érdemes tanulók között. Sajnálattal állapította meg az előadó, hogy a tanulmányi eredmények a középiskolásoknál, ipari tanulóknál nem kielégítőek. Fontos volna, hogy az intézetben élő tanulók korrepetálását rendszeressé tegyék.

A Központi Elnökség a beszámolót megvitatta és elfogadta. A testület úgy határozott, hogy az Elnökség mellett tevékenykedő bizottságok készítsék el működési szabályzat-tervezetüket, amelyet egy későbbi időpontban fogadnak el.

A harmadik napirendi pontban Tóth Mária könyvtárvezető előterjesztette a Könyvkijelölő Bizottság javaslatát, irodalmi alkotások pontírasú másolására és hangszalagra történő felvételére. A Központi Elnökség a javaslatot kisebb módosítással elfogadta.

Néhány bejelentés után az ülés dr. Vas Tibor elnök zárszavával ért véget.

- . -

Megyei szervezeteink életéből

Hírek Szabolcs-Szatmár megyé ből

A nyiregyházi Zenei Általános Iskola tanárai március 3-án magas-szintu hangversenyt adtak tagságunk részére Bapka József igazgató szervezésében és aktív közreműködésével. Idei szereplésüknek több, nálunk eddig nem járt tehetséges fiatal résztvevője volt. A régiek közül nagy örömmel hallgattuk a mindig forró sikert arató Siposné Fesztőri Ágnes művészi zongorajátékát és kitűnő, partneréhez jól alkalmazkodó kamaramuzsikálását. Nagyon tetszett Debussy "Holdény" című darabja, melynek tolmácsolásánál az előadó stílus-hűséggel érzékeltette a szerző szípkázóan színes harmóniáit. Szerencsés ujdonságként az előadók több karakter darabot mutattak be. A házikoncert nagyszerű élményt nyújtott a hallgatóságunknak.

Március 13-án ünnepi énekóránk volt. Karnagyunk, Kovács László tanár 1848 március 15-re és következményeire emlékezett. Megállapította, hogy népünk 131 év távlatából is változatlan lelkesedéssel és friss, eleven élményként őrzi emlékét az akkori eseményeknek, s azok eszmei örökösének vallja magát.

E cikk íróját az a megtiszteltetés érte, hogy a dicsőséges Tanácsköztársaság eseményeit idézhette fel, utalva arra, mennyi mindent valószínűleg meg 133 nap alatt a külső és belső nehézségek ellenére a proletárhatalom. Okulva 1848 hibájából, a tanácskormány forradalmi tudattal fordult a parasztság felé: földet osztott, s hívta a munkásosztályt szövetségesének, hogy közösen szilárdítsák meg a proletárhatalmat.

A műsorban szépen elmondott versek, a felcsendülő dalok a két történelmi esemény kegyelettel őrzött emlékét tükörözték.

A felszabadulásunk 34. évfordulója tiszteletére rendezett megemlékezésre március 29-én került sor. Az ünneplésre összegyűlt tagtársakat Klepács András, megyei szervezetünk elnöke köszöntötte. Kolozsiné tanárnő, a TIT munkatársa tartalmas előadásában méltatta Április 4. jelentőségét hazánk történelmében. Nagyszerű eredményeink bizonyítják, hogy népünk valóban él a Szovjetuniótól kapott szabadsággal. A műsort a 15. sz. Általános Iskola VI. osztálya adta, Hargittay Jánosné magyar szakos tanáruk vezetésével, aki szervezetünkkel szoros kapcsolatban van, mert ő a vezetője a Váci Mihályról elnevezett irodalmi körünknek. Egy különböző irodalmi művekből szellemesen összeállított, aktuális tartalmu kompozíciót mutattak be. Előadásukat a mondanivaló helyes értelmezése, érthető szövegmondás, nemes pátoasz és jó összjáték jellemezte. Különösen nagy sikere volt az irodalmi összeállítás részleteihez tartalmilag jól

illeszkedő daloknak, melyeket csilingelő gyermekhangok keltettek életre. Vezénylés nélkül, tiszta intonációval, fegyelmezetten és szépen kidolgozva énekeltek a gyermekek. Lelkes vendégszereplésük iskolájuk színvonalas oktató munkáját reprezentálta. Sikerük megérdemelt volt. Páradságukat ezuton is köszönjük.

Molnár Zoltán

...

Szolnok-megyei hírek

Megérkezett a tavasz, s vele nagy nemzeti ünnepeink sora is. Négy nagyon fontos eseményt ünnepelt március 20-án a Szakszervezetek Szolnok megyei Tanácsának színháztermében a Vakok és Gyengénlátók, valamint a Hallássérültek Szolnok megyei Szervezete.

Az eseményen képviseltette magát a Megyei Tanács és a Városi Tanács Egészségügyi Osztálya, valamint a Nőszövetség.

Az ünnepséget Fórizs László elnök nyitotta meg, majd Kóti Sándor párttitkár, a hallássérültek vezetőségi tagja mondott ünnepi beszédet, melyben méltatta 1848. március 15., 1919. március 21. és 1945. április 4. óriási történelmi jelentőségét. Ezután Németh Lászlóné, a HOSZ Szolnok megyei titkára köszöntötte a jelenlévőket, megemlékezett a Nőnapról emléklapokat nyújtott át és virággal kedveskedett mindkét szervezet aktivistáinak. Utána e sorok írója, a VGYOSZ Szolnok megyei titkára emlékezett a történelmi eseményekre a Nemzetközi Nőnap jegyében. Elmondott hogy mindhárom történelmi esemény egy-egy lépés volt a nők szebb, boldogabb jövője felé is.

Az ünnepség kiemelkedő eseménye volt, amikor a mindkét szervezet patronáló helyi vasipari vállalat aranyérmes Szocialista brigádja virággal köszöntötte a sorstársnőket. Az aktivistáknak átnyújtott emléklapokat is a Béke brigád készítette, melyért ezuton is köszönetet mondunk. Ezután rövid műsor következett dallal, szavallattal és muzsikával.

A műsor Fórizs László elnök zárszavával ért véget.

Váradi Gyuláné
titkár

...

Kulturális hírek Borsodból

Egy eredményesnek mondható év után új erővel, új lendülettel látunk neki az 1979. évi munkának. Úgy érezzük, hogy kulturális életünk iránt tagságunk egyre nagyobb érdeklődést tanúsít; lehetőségeink szerinti igyekeznünk minden hónapban TIT-előadásokkal gazdagabbá tenni egy-egy estét. Amellett kulturcsoportunk minden héten két alkalommal próbát tart, mely után baráti beszélgetés következik. Azonban nem lehet elfeledkezni arról sem, hogy tagságunk is szereti a jóhangulatú szórakozást. Így került sor a március 10-én megrendezett farsangi zenés estére melyet kulturcsoportunk hangulatos műsora vezetett be. A zenét a Fővárosi Kéfe- és Seprűgyártó Vállalat KISZ alapszervezetének zenekara szolgáltatta. A hangulat kitűnő volt. Ezuton is köszönetünket fejezzük ki fáradozásukért. A következő időszakot is igyekeznünk helyesen kihasználni, hogy tagságunk minél otthonosabban érezze magát szövetségünk miskolci klubhelyiségében.

Réti Nagy Pál

Csongrád-megyei hírek

Új körzeti csoport Hódmezővásárhelyen

1979. március 22-én a hódmezővásárhelyi Városi Pártbizottság 9. körzetének helyiségében /Radnai utca 6.szám/ a helybeli és környékbeli sorstársak jöttek össze, hogy megalakítsák körzeti csoportjukat és egyben megválasszák a háromtagú elnökséget is. Az alakuló ülésen megjelent az Országos Elnökség részéről dr. Vas Tibor elnök és Szemerédi István csoportvezető, megyei instruktor; a megyei elnökség részéről dr. Jáksó László elnök, Suti Lajos titkár és e sorok írója; a makói körzeti csoport részéről Szabó István elnök és Erdős Dezső, a csoport elnökségének tagja. Ugyancsak részt vett a hódmezővásárhelyi Városi Tanács Munkaügyi- és Egészségügyi Osztályának képviselője, valamint a Hazafias Népfront aktívája. Az alakuló ülést dr. Jáksó László nyitotta meg. Bevezetőjében elmondotta, hogy e körzeti csoport megalakulására akkor kerül sor, amikor az egész ország a Magyar Tanácsköztársaság létrejöttének 60. évfordulóját ünnepli. Az előadó méltatta az évforduló jelentőségét és a dicsőséges 133 nap eredményeit. A Központi Elnökség mindkét képviselője köszöntötte az ülés valamennyi résztvevőjét. Ezt követően Suti Lajos megyei titkár rövid visszapillantást tett az elmúlt év munkájára, amelyet a vakok és gyengénlátók érdekében végzett a szövetség. Majd dr. Jáksó László ismertette a Központi Elnökség döntését, miszerint a helyi körzeti csoport megalakításához hozzájárul, mert annak feltételei adottak. Ismertette továbbá a Megyei Elnökség javaslatát a körzeti csoport elnökségére vonatkozólag; a testület Tóth Károly, Ottlokán Mihály és Dékány Béla sorstársakat jelölte. A körzeti csoport tagjai a javasolt személyeket megválasztották. Ezt követően dr. Jáksó László a Központi Elnökség, a Megyei Elnökség és a makóiak nevében is köszöntötte a megalakult körzeti csoport elnökségét és valamennyi tagját. A helyi tanács munkaügyi és egészségügyi osztályának képviselői, valamint a Hazafias Népfront aktívája a maguk részéről is köszöntötték az újonnan megválasztott elnökséget és megígérték, hogy minden támogatást megadnak az új csoportnak.

Barna Mihály

...

Felszabadulási ünnepség Szegeden

1979. április 4-én hazánk felszabadulásának 34. évfordulóján Szegeden, szövetségünk Csongrád megyei Szervezetében ünnepi műsor keretében emlékeztek meg e nap történelmi jelentőségéről. A megjelent sorstársak és vendégek között a makói és hódmezővásárhelyi körzeti csoport képviselői is megjelentek. A magyar és szovjet Himnusz elhangzása után ünnepi beszédet mondott Kecskeméti Sára, a Fonalfeldolgozó Vállalat Sz.B. titkára, melyben méltatta Április 4. jelentőségét, utalt annak hazai és nemzetközi hatására. A beszéd elhangzása után a kulturcsoport tagjai közül Kiss Éva - Gábor Áron: Budapest és Áchim Mária - Sipos Gyula: Felszabadulás című versét adta elő, míg ifj. Jáksó László - Dusek: G-dur Szonatina, Schumann: Olasz matrózok dala és Volkman: Malom c. művét játszotta zongorán, nagy sikerrel. Az ünnepi megemlékezés az Internacionálé eléneklésével ért véget. A műsor szövegíróje Rózsahegyi Sándor sorstárs volt. A program után az ünnepség résztvevői a késő estő órákig együtt maradtak, elbeszélgettek, énekeltek, táncoltak. Mindenki jól szórakozott Batári Sándor zongorajátéka mellett.

Barna Mihály

...

Tudósítások Somogy-megyéből

Nőnap klubbéltután Nagyatádon

A Somogy megyei Nyomdaipari Vállalat nagyatádi telepének Vöröskereszt Szervezete és Megyei Szervezetünk nagyatádi Körzeti Csoportja klubbéltutánt rendezett 1979. március 16-án a városi Művelődési Házban. Az összejövetelt Wachtenheim István körzeti elnök nyitotta meg és üdvözölte a Városi Tanács Egészségügyi Osztálya részéről megjelent Kuncz-Józsefné szociális házigondozót; a kórház részéről dr. Borsos Ferenc főorvost, a Társadalmi Ünnepségeket Szervező Iroda részéről Marosi Józsefnét, a Nyomdaipari Vállalat Vöröskereszt Szervezetének titkárát, Vidák Ferencnét, valamint a megjelent sorstársakat.

A továbbiakban a nagyatádi általános iskola tanulói nőket köszöntő szavai és énekszámok hangzottak el. Ezután dr. Borsos Ferenc főorvos politikai tájékoztatója következett, ezt Horváth Péter elnökségi póttagunk - csurgói aktivánk - köszöntője követte.

Virágcsokrot adott át a nyomda a Vöröskereszt szervezete titkárának és megköszönte a sok-sok segítséget.

Az esemény után baráti beszélgetés bontakozott ki a megterített asztalok mellett. Süteménnyel, colával kedveskedtünk a vendégeknek. E vidám ünnepi összejövetel a késő esti órákban ért véget.

Siófoki tudósítás

A társadalmi szervek, a Vöröskereszt, a Hazafias Népfront, különböző szocialista brigádok és a siófoki körzet falunapokat tartottak a környék nagyobb községeiben. 1979. március 12-én Nagyberény, - március 14-én Tab, - március 16-án Balatonföldvár, - március 19-én Balatonszárszá, - március 22-én Boglárlelle, - március 23-án Fonyód, - április 2-án Karád volt az események színhelye. Ezeknek a falugyűléseknek az a célja, hogy az emberek panaszait elmondják, tájékoztatást kapjanak jogaikról és kötelezettségeikről. E sorok írója a fonyódi falugyűlésen vett részt.

Fonyódon, ahol a találkozót megelőzően az ovodások /énekszámokkal és játékokkal/ köszöntötték a jelenlévőket, ezt egy általános iskolai tanuló szavai követték. A megnyitó után a Siófoki Társadalmi Ünnepségeket Szervező Iroda vezetője politikai tájékoztatót tartott. Majd Horváth Béla körzeti elnök beszámolója következett. Utána hozzászólások voltak.

A fonyódi Nagyközségi Tanács Szociálpolitikai Csoportjának elnöke és a Hazafias Népfront képviselője szót kért. Többek között kérték a sorstársakat, hogy ügyes-bajos dolgaikkal bizalommal forduljanak hozzájuk. Javasolták, hogy évenként egyszer kerüljön sor ilyen találkozóra. Az esetleges kirándulásokhoz autóbust ajánlottak fel.

A siófoki és marcali Vöröskereszt Szervezet titkára köszöntötte a sorstársakat és minden segítséget megígért.

Befejezésül a Megyei Szervezet elnöke megköszönte a társadalmi Szervek és a Fonyódi Tanács támogatását. Ezzel a gyűlést bezárta. Utána megvendégelték a sorstársakat.

- . . -

Váradai Péterné:

A nemzetközi gyermek év hazai eseményei

A Nemzetközi Gyermekevő alkalmából napjaink sajtóhasábjain sok cikk, felhívással és megrendezésre kerülő események sorozatával találkozhatunk. "... ez az esztendő mindannyiunkat ösztönözhet, mozgósíthat a világ összes gyermekéért. Azokért is, akiknek még kevés jó jutott, sokkal kevesebb, mint a mieinknek. De jó alkalom a gyermekevő arra is, hogy hazai dolgainkról számvetést készítsünk. Van dolgunk - nem is kevés -

a borsodi példa bizonyítja, hogy jó ügy érdekében mennyi rejtett energiánk van még." - írja a Népszabadság 1979. március 22-i számában Gyermekvilág - felnőttvilág című cikkében Kende Katalin.

S bizony tennivalónk akad bőven; a szülők, nevelők és az egész felnőtt társadalom sokat tesz azért, hogy gyermekeink egészséges, kiegyensúlyozott, életet váró nagyszerű emberré váljanak.

A szocialista társadalmi átalakulás nehézségei nemcsak a felnőtt emberek életében, de gyermekeink kis világában is tükröződtek. A háboru éveiben földönfutóvá lett gyermekek hogyan formálódtak, jellemükben hogyan alakultak új emberré, milyenek a szocialista társadalmi viszonyok közt született gyermekek. Ezekről a dolgokról számol be folyamatosan a Népszabadság "A gyerekekért" című pályázatára érkezett pályaművek sorozata.

A Népszabadság és a Népszava hírei között tallózva; kiállításokról, ünnepi műsorokról, filmvetítésekről olvashatunk. A Népszava Gyermek-KRESZ sorozatára is szép számmal akadtak megfejtők. A Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága előadásokat tervez a szülők számára a játék szerepéről a gyermek életében. Kiadványokat készítenek a szülőknek a nevelési problémák megoldásához.

Szövetségünk is aktív résztvevője a gyermekév eseményeinek. Gazdag kulturális programmal készülünk a gyermeknapra. A Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona gyermekeinek hangversenye és a Pasztorek Mihály Színjátszó Csoport műsora teszi színesebbé a gyermeknap ünnepséget. Rajzpályázatot hirdettünk meg "Figyelem fehér bot!" mottóval az általános iskolás gyermekek körében. Célunk az ép gyermekek helyes szemléletének kialakítása és a vakok minél teljesebb társadalmi integrációjának elősegítése. Szeretnénk speciális játékokkal is kedveskedni vak gyermekeinknek.

Lapunk 1979. évi márciusi számában irodalmi pályázati felhívást hirdetett a Nemzetközi Gyermekév jegyében. Szövetségünk nemrég jelentetett meg egy kiadványt "Mit tegyünk, hogy életünk teljesebb legyen?" /Utmutató látássérült kisgyermekek szüleinek címmel./

A nagyvilág hírei, hazai rendezvényeink, de saját környezetünk eseményei is jelzik, hogy odafigyelünk gyermekeinkre, törődünk velük, megbecsüljük őket, saját kis egyéniségük figyelembevételével alakítjuk, formáljuk énüket, hogy majdan hasznos tagjaivá váljanak a társadalomnak.

- . -

Dr. Domonkos János:

Társasutazás Ausztriába - Stájerországba
/1979. április 18-22./

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Turista Szakosztálya jól sikerült turát rendezett Stájerországba. A szövetség történetében ez volt az első alkalom, hogy közel 40 sorstárs nyugati országban tett társasutazást.

Az utat hozzávetőlegesen egy éves előkészítő, gondos szervező munka előzte meg. A sok fáradozás nem volt hiábavaló, mert a kirándulás várakozáson felül jól sikerült.

Előjáróban el kell mondani, hogy bárhol megfordultunk a szomszédos Ausztriában, a kiránduló vak sorstársak őszinte érdeklődésükkel, fegyelmzett magatartásukkal mindenütt kivív ták a vendéglátók szeretetét, elismerését.

A stájerországi társasutazás az IBUSZ legújabb külföldi programjainak egyike. Dicséretes az IBUSZ-nak az a törekvése, hogy magyar turisták számára rövidebb autóbussz kirándulásokat szervez nyugati szomszédaink, általunk kevésbé látogatott tájaira. Az IBUSZ külföldi utazási program-

ramfüzete 1979-re egész sorozatot kínál az érdeklődőknek Stájerországba Steiermark, másképpen Stiria/, amelynek főként keleti fele Alsó Ausztriával együtt oly sokat szerepelt a középkori magyar történelemben is; nagyságára Ausztria második tartománya /területe 16.384 km², lakosainak száma 1,150.000/, fővárosa Graz.

Az első ilyen ötnapos IBUSZ társasutazás idegenvezetőjeként írhatok a program érdekességeiről, élményeiről. A kényelmes panoráma Ikarusz autóbussz - tele érdeklődő utasokkal - Budapestről indult, hogy még azon a napon - a Graztól is még egy órányi szerpentizenéssel elérhető közép-stájerországi Fladnitz an der Techalm üdülőhelyre eljusson. /Ausztriában több Fladnitz nevű helység van./ A mi kirándulásunk célpontja Graztól északra, Frohnleiten közelében, 700 m. tengerszint feletti magasságban található, még az április végi napokban is hófedte hegycsúcsok között. Budapest-Veszprém-Körmend útvonalon haladva már a délelőtti órákban Rábfafüzesre érkezünk, ahol rövid pihenőt tartva élvezhettük a helyi AFESZ-venéglő szembetűnően udvarias és gyors kiszolgálását.

A határszéli Heiligenkreuz, szinte Szentgotthárd szomszédságában, az első osztrák falu, melyen kíváncsiskodva átutaztunk. E tájon volt 1664. augusztus 1-én a török csapatok és Montecuccoli tábornok seregei közötti szentgotthárdi csata. A csata színhelyén Mogersdorf /Nagyfalva/ határában van a török temető, közepén az 1840-ben emelt emlékkereszttel. A kereszten magyar, latin, francia nyelvű felirat hirdeti a régi vitézek hősiességét.

Odafelé érdemes volt megállnunk Fürstenfeldben, már csak azért is, mert a további stájerországi barangolásaink során ezt már nem érinthettük. A középkorban Fürstenfeld vára volt Stájerország legfontosabb védőbástyája.

"Hercegi" nevét az alapító VI. Lipót hercegtől nyerte el 1215-ben. Ugyanakkor Johannita-lovagok telepedtek itt le. Ez volt a Máltai Lovagrend első helyfoglalása Ausztriában. Fürstenfeld 1480 és 1491 között magyar kézen is volt. Rövid gyalogséta keretében szemügyre vettük a Máltai Lovagrend által épített, ma már azonban barokk formában látható plébánia templomot; az egykori lovagok rendházának csak a helye található, mert az 1944-45-ös bombázásoktól annyira romos lett, hogy le kellett bontani. Átsétálva a Gráci kapun /Gräzer Tor/ láttuk a Városházát, a főtér patinás épületeit, köztük az egykor franciskánus kolostort, az 1717-ből való Mária-szobrot, és a régi zeneiskola falán egy Schubert-emléktáblát. Megtekintettünk megannyi modern épületet, csillogó kirakatu üzletet. Folytattuk utunkat. Grazon áthaladva már a délutáni órákban leparkolhattunk Fladnitz an der Techalm-ban, a patinás télisport központban, mely most a tavaszi virágok illatát, a fenyvesek ózonját, a zöldelő hegyi legelők frisslevegőjét ontotta ránk. A csoport csakhamar négy, egymás közelében lévő penzióban helyezkedett el. A Gasthof Kraltaverne volt a központunk, mert ott kaptunk az esténként stájer-zenével is hangulatosabbá tett, helyi étel-specialitásokban is bővelkedő finom vacsorákat. Manfred Höfler urnak és feleségének, a tulajdonosoknak még sok apró figyelmességre is volt gondjuk, de arra is, hogy a másik három - ugyancsak emeletes stájerházban /a Gasthaus Göbel-ben, a Haus Windisch-ben és a Haus Johanna-ban is utitársainknak minden kényelmük meglegyen a néhány napos üdülés idején. E bűbajos, természeti szépségekben bővelkedő, hegyi üdülőhelyről - csillagtúra szerűen - jártuk be Stájerország legszebb tájait.

Egésznapos kirándulást tettünk Grazba is, de utközben, Peggaunál, a Mura völgyében megtekintettük a környék legérdekesebb látnivalóját, a Lurgrottet, Ausztria legnagyobb cseppkőbarlangját. Grazban - az Operával szemben, a Franz Graf Alleen álltunk meg, ahol már dr. Somogyi Balázs, az ottani magyar nyelvű idegenvezető - várt bennünket. Legelőszőrís - hangulatébresztőként - kihajtottunk az Eggenberg-kastélyba, hogy aztán jól megismerkedhessünk Ausztria második legnagyobb városával, mely a

Mura két partján, a városközpontból emelkedő Várhegy /Schlossberg/ körül épült.

Graz, Stájerország fővárosa, mintegy 250.000 lakost számlál. Történetéről dióhéjban. Először 1115-ben említik az irások, a középkor végén fontos kereskedelmi gócpont. A XV. században III. Frigyes császár, 1564-1619-ig pedig II. Károly főherceg és Ferdinánd császár székhelye. A török háborúk folyamán a német-római császárság keleti védőbástyája. Ipari fellendülése a XIX. és a XX. században történik. Magyar vonatkozások: - többek között - IV. Béla király Stájerország hercege /1254-60/, Mátyás király viszályai III. Frigyes császárral /monda is van róla/, majd Bocskai hajdúi és a kurucok fenyegetik Grazot. 1840-ben a grazi kórházban gyógyult meg Petőfi.

Látványosságai közül kiemelhető: a Schlossberg a fogaskerekű vasúttal. A hegytető gyalog is jól megközelíthető, ahonnan szép a kilátás a városra és a környező hegyvidékre. Tetején áll az óratorony /Uhrturm/, Graz jelképe. Továbbá a Burg /a hercegi vár/, a Mausoleum /II. Ferdinánd nyugalóhelye/, a Landesarchiv /a régi egyetem épülete/. 1586 és 1773 között itt tanult 1500 magyar diák és itt működött 58 magyarországi származású tanár. A Landhaus, reneszánsz épület a XVI. századból, barokk üléstermében tartották a tartománygyűléseket. A Zeughaus /Európa legnagyobb fegyvergyűjteménye a XVI. és XVII. századból, 30.000 kiállítási tárggyal és a Rathaus /városháza/.

Fontosabb terek: Hauptplatz /a városházával és János főherceg szobrával/, Freiheitsplatz /a színházzal, I. Ferenc szobrával/, Am Eisernen Tor /oszlop a szentgotthárdi csata emlékére/.

Muzeumok: Landesmuseum Joanneum, amelynek részei az Altes Museum /történelem előtti, őstörténeti, állat-, növény- és ásványtani, bányászati, földtani és műszaki osztály/, Neues Museum /régiképtár, művelődéstörténeti és iparművészeti muzeum/, Neue Galerie /1800 utáni festészet és szobrászat/, Landeszeughaus /fegyvergyűjtemény/, Steierisches Volkskunstmuseum /tájjellegű néprajzi gyűjtemény/. Az Eggenberg-kastély, a vadaskerttel /pompás dísztermekkel, vadászati és őstörténeti muzeum, római-kori közgyűjtemény. Künstlerhaus /kiállítási csarnok/.

Jelentősebb templomok: Domkirche /a székesegyház, gótikus épület, értékes barokk elemekkel/, Stadtpfarrkirche /1519-ben befejezett városi plébániatemplom Tintoretto festményével/, Franziskanerkirche, /gótikus templom/, Leechkirche /a német lovagrend temploma, XIII. század/, Herz-Jesu-Kirche /új gótikus, 110 méter magas toronnyal/, Mariahilferkirche /főoltárképe: a "Grazi Madonna"/.

Főiskolái: - felsőoktatási intézményei - Universität /tudományegyetem 4 karral. Graz 1586 óta egyetemi város/, Technische Hochschule /műszaki egyetem/, Akademie für Musik und darstellende Kunst /zene- és színművészeti akadémia/.

Ipar és kereskedelem: Puch-Werke /autó-, motorkerékpár- és kerékpárgyártás/, Waagner-Biró /vasszerkezetek, vashidak/, Maschinen Fabrik Andritz /gépgyár, amelyet aszedei származású Körösi József alapított/. 1852-ben róla nevezték el a gráci Körösi utat/, ezeken kívül jelentős még a papír-, az üveg-, a vagon-, a cipő és a sörgyár. A jónévű áruházak és szaküzletek mellett jó hírnévnek örvend a tavaszi és őszi nemzetközi vásár.

Színvonalas szórakozási igényeket elégítenek ki: az Opernhaus /az operaház és kiváló együttesei/, a Schauspielhaus /a színház/ és a Stephaniensaal /a hangversenyterem/.

Graz ugyanakkor a virágok és parkok városa. Minden kicsi és nagy terét befásították, virágágyakkal díszítették. Élénk, mozgalmas, sok modern épülettel ékesített város. Klímája enyhe, szinte por- és szélmentes.

Egy másik egész napos kirándulás utvonala: Fladnitz an der Techalm, Weiz, Gleisdorf, Feldbach. Bad-Gleichenberg, Kapfenstein és vissza.

Weiz városka környékén már a Kelet-stájer-dombvidéket /Oststeierische Hügelland/ érintjük. A táj már az Alpok lábához simul. Weiz, a Weizbach forrásvidékén, 15 km-re Gleisdorftól, 8.000 lakosu ipari város. A szurdok kiágaskodó sziklái és a sebesen rohanó patak partja közti uton alig fért el autóbuszunk. A látvány lenyűgöző volt. A szurdokainak szépségéről ismert Weizklamm alján épült városka erdők és nagy gyümölcsös-kertek között felhúzódik a domboldalra, Szt. Tamásról elnevezett templomát eredetileg román stílusban építették. Mai alakját 1664-ben kapta. A templomot a magyar-stájer összetűzések, majd különösen a török háborúk idején védőfállal látták el. A védőfalakat később lakásokká alakították át. Weiznek több más szép épületét is megcsodálhattuk. A XVI. és XVII. századból származik a művészi sarokerkélyes városháza, néhány patricius-ház, melyeket olasz építőmesterek alakítottak ki magas tetőkkel, kerek kapukkal, sarokerkélyekkel.

Gleisdorfban a takarékpénztár előtt parkoltunk és rövid ottlétünk alkalmával szemtanúi lehettünk egy látványos stájer házasságkötésnek a városházán. A pompás népviselettel szombat délután többször is találkozhattunk, főként a kapfensteini várban.

Bad-Gleichenberghez érve egészen megközelítettük az osztrák-magyar-jugoszláv határt. Közel fekszik ide a magyarországi Felsőszölnök. A fürdőhely környéki táj olyan, mintha a Vas megyei Órségben járnánk. A városka a Gleichenberg-Kogel lábánál fekszik, erdőktől körülvéve. Kellemes éghajlatát, savanyuvíz-forrásait már a rómaiak is ismerték. Asztmát, tüdőtágulást, hurutokat, szivbántalmakat gyógyítanak itt; sétálgattunk a patinás épületek, a kies part fái alatt, a korszerű fürdőintézmények között, felidézttük, hogy irodalomtörténetünk is szerepet kapott Gleichenbergben. Mikszáth Kálmán, aki légzőszervi megbetegedéssel és állandó gégehuruttal küzdött, 1889-től tíz éven át minden nyarat Gleichenbergben töltötte. E júniusi-augusztusi hónapok alatt még tollat sem vett a kezébe, /emlékezik vissza Mikszáthné/ ezt pihenésnek tekintette: "Olyan gondtalanul élt, mint a madár a szabad mezőn. Kivéve egy nyarat, amikor a Szent Péter esernyőjét irta meg a fürdőhelyen, folytatásos regény alakjában az Új Idők számára." A kellemes társaságról és a megfelelő gyógymódról Dr. Závory Sándor - kedves magyar orvos - gondoskodott, aki később szintén megírta gleichenbergi emlékeit.

A kirándulás gazdag programját a Bad-Gleichenbergtől mintegy öt kilométerre, Kapfenstein váránál lévő vendéglőben rendezett borkostoló zárta. A borkostolónál - stájer módra berendezett vendéglőben - utasaink negyed liter stájer bort és a hozzátartozó, ott szokásos - husvágódeszkán tálalt - uzsonnát kapták finom falatokként. Szép halkan, néhány magyar népdalt is "kihozott" az incsiklandozó étel, a fehér és a vörös bor...

Az ötödik napon a Semmeringen át Bécsbe, majd onnan Hegyeshalmon és Győrön át utaztunk haza.

Az ut legszebb élményeit kell megemlítenem. Az egyik, amikor 1000 m magasságban a havas Semmering magaslati üdülőhelyén tettünk sétát; a másik, amikor a rövid bécsi tartózkodásunk alatt ellátogattunk a schönbrunni kastély francia izlésben épített, piros tulipánokkal ékeskedő 200 hektáros parkjába; a Hofburgba és a hatalmas kertekkel közrefogott Belvedere palotacsoporthoz.

Új élményekkel gazdagova dudolgtunk a régi dalt hazafelé: "El voltunk Stájerba..."

Dr. Gönczi Aladárné:

Az első magyar orvosnő

A mult század végéig elérhetetlen vágyálom volt a nők számára, hogy egyetemi tanulmányokat végezzenek, bármennyire is sarkalta őket a tanulás és a hivatás utáni vágy. Gróf Hugonnai Vilma számos kudarc, visszautasítás és akadály leküzdése után, mint a diplomás nők uttörője nyitotta meg előttünk a pályát.

Hugonnai Vilma 1872-ben a Jókai szerkesztésében megjelenő "Hon"-ból értesült arról, hogy Zürichben néhány hölgyet orvosdoktorrá avattak. Családja és ismerősei hiába igyekeztek lebeszélni arról, hogy orvosi pályára menjen, mert szerintük lehetetlenség, sőt szemérmetlenség és csufság volna az, ha egy főúri nő külföldre menne diákoskodni. Ő nem törődött az ellenvetésekkel, hanem még abban az évben elutazott Zürichbe, hogy orvosi tanulmányait megkezdje; élete céljául tűzte ki, hogy a beteg emberek gyógyításáért és megmentéséért munkálkodjék. Hét évig tanult és dolgozott a zürichi egyetemen. Nagyon szerényen kellett élnie, mert családja megvonta tőle az anyagi támogatást, ezért eladott ékszereinek árából csak lemondások mellett tudta a hosszú évekig tartó tanulmányoknak és megélhetésének költségeit fedezni. Takarékoskodás céljából áttért a nyers kosztra, főleg gyümölcs fogyasztására, lemondva a husevésről. 1879-ben szerezte meg a Zürichi Orvosegyetem diplomáját, de hazatérve a nők egyenjogúsítását ellenző hivatalos szervek nem engedték meg, hogy orvosi munkát végezzon. Hugonnai Vilma kénytelen volt beiratkozni a pesti bábaképző tanfolyamra, hogy egészségügyi vonalon dolgozhassék. A Tauffer Vilmos vezetése alatt álló Bábaképző Klinikán nyert szülésznői oklevelet, de még ebben az évben beiratkozott a Pesti Egyetem orvosi fakultására is, mint rendkívüli hallgató. A zürichi egyetem orvosi diplomájának megszerzéséhez nem kellett érettségi bizonyítvány, de a pestihez igen. Hugonnai Vilmának női mivoltára való tekintettel kultuszminiszteri engedélyt kellett kérnie ahhoz, hogy a gimnáziumi vizsgák és az érettségi letételét engedélyezzék. Harminchárom éves korában ismét hozzákezdett a tanuláshoz, és másfél év alatt az összes vizsgát letette a Budai Állami Gimnáziumban. Am Hugonnai Vilmát újabb csalódás érte. Még ekkor sem engedélyezték a zürichi orvosi diplomájának nosztrifikálását. Hosszu évekig bábáskodnia kellett, míg kérvényére a következő válasz érkezett: "Megengedettik, hogy a zürichi orvostudási oklevele a három orvogyakorlati szigorlat letétele után nosztrifikáltassék, illetve részére a szabályok értelmében az egyetemes orvostudori oklevél kiállítottassék". Hugonnai Vilma az újabb vizsgák sikeres letétele után, 1897-ben, 50 éves korában kapott magyar orvosi oklevelet, végre kitehette orvosi tábláját a kapura és teljes odaadással szentelhetette magát a gyógyítás magasztos hivatásának. Nagy tudással és szeretettel gyógyította a betegeket, a szegényektől nem fogadott el pénzt, hanem még gyógyszerert is saját költségén juttatott a rászorulóknak, mert állandó folyószámlája volt a szomszédos gyógyszertárban. Lelkiismeretes és alapos munkáját fennmaradt betegnaplói bizonyítják. Egészségügyi írásain és előadásain kívül a dr. Fischer-Dückelmann német orvosnő könyvének magyar változata "A nő, mint házi orvos" című munkája a korabeli olvasó közönség körében igen nagy népszerűségnek örvendett.

Küzdelmes és áldozatos életutja 75 éves korában végződött, 1922-ben. A magyar orvosnők hálás kegyelettel őrzik meg emlékét; megérdemelné, hogy szülőházára, - a Nagytétényi Kastélymuzeum falára emléktáblát helyezzenek el.

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Néhány kevésbé ismert kérdés a személyi járadékkal kapcsolatban

A vakok személyi járadékáról szóló 1032/1971. Korm.sz. határozat végrehajtásáról a 6/1971. Eü.M. sz. rendelet intézkedik, amely szabályozza e járadék jogosultjainak körét és a járadék megállapításával kapcsolatos eljárást, továbbá az esetleges jogtalanul felvett járadék visszafizetésének módozatait. E kérdések közül néhány kevésbé ismert témát szeretnék megvilágítani.

Általános szabály, hogy a járadékban minden 18. életévüket betöltött vak személyt kell részesíteni. Ezen általános szabály alól kivétel a kisipari vagy más engedélyhez kötött ipari vagy kereskedelmi tevékenységet folytatók köre. Ezek vonatkozásában ugyanis csak abban az esetben kerül e járadék megállapítására sor, ha szociális helyzetük, egészségi állapotuk és családi körülményeik ezt indokolttá teszik. A gyakorlatban általában az az elv érvényesül, hogy azon kisiparosok vonatkozásában kerül személyi járadék megállapítására sor, akiknek évi jövedelemadó alá eső bevételük 36.000 Ft-ot nem haladja meg.

Nem jogosultak a járadékra azok a vak személyek sem, akik tanácsi szociális otthonban, a vakok állami intézetében vagy egyéb állami intézetben, illetőleg általános iskolában illetve annak nevelőotthonában nyertek elhelyezést. Ezek vonatkozásában ugyanis az állam természetben biztosítja a létfenntartáshoz szükséges támogatást.

A járadékra vonatkozó igény az erre irányuló kérelem benyújtását követő hó 1. napjától állapítandó meg. Tehát visszamenőlegesen nincs lehetőség az esetlegesen elmulasztott bejelentés figyelembe vételére, csak a jövőre nézve kerülhet járadék megállapításra sor. Érdekes és egyedülálló szabály, hogy a járadék iránti igényt nemcsak az arra jogosult jelentheti be, hanem ilyen igénybejelentést tehet bármely állami, szövetkezeti vagy társadalmi szerv, továbbá minden egyes magyar állampolgár is.

Fontos szabály, hogy a már megállapított járadék csak addig folyósítható, amíg a megállapítás alapjául szolgáló körülmények valóban fennállnak. Meg kell szüntetni azonban a járadék folyósítását, ha a jogosult tanácsi szociális otthonban, vakok állami intézetében vagy egyéb állami intézetben, illetőleg a vakok Általános Iskolája és Nevelőotthonában nyer elhelyezést. Megszűnik ugyancsak a jogosultság, ha a jogosult látásában olyan javulás áll be, melynek következtében jogosultságát elvesztette.

Kiskorú személy esetében kivételesen ugyancsak sor kerülhet járadék megállapításra abban az esetben, ha a gyermek nevelőintézeti elhelyezése és oktatása rajta kívül álló okból nem biztosítható, valamint gondozása, nevelése csak családi környezetben oldható meg.

Amennyiben a járadékban részesített vak személy /vagy kiskorú esetében a szülők/ nem jelenti be a járadékra jogosultság szempontjából döntő jelentőségű változásokat, azok bekövetkeztétől számított 8 napon belül, úgy jogtalanul felvett járadék esetével találkozunk, és ebben az esetben nemcsak a járadék további folyósítását szüntetik meg, hanem kötelezni kell az érintett személyt a jogtalanul felvett járadék visszafizetésére.

A jogtalanul felvett járadék visszafizetésére kötelező határozat kapcsán kérelem terjeszthető elő annak részbeni vagy egészbeni elengedése érdekében. Az ilyen kérelem tárgyában figyelembe véve a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége javaslatát is, a járadék megállapítására jogosult szakigazgatási szerv felettes szerve határoz.

A fentiekre figyelemmel fokozott gondot kell fordítani arra, hogy a változások különösképpen intézeti elhelyezés ténye, az előírt határidőn belül valóban az illetékes szervek tudomására jusson. Nem vitás ugyanis, hogy a járadék csak a törvényben megállapított feltételek mellett jogosult, tehát tulajdonképpen az esetleges utólagos mentesítési kérelmek megelőzése feltétlenül kívánatos. A jogtalan felvétel ténye minden mentesítésre irányuló októli függetlenül is kifejezésre juttatja a felelősen magatartást!

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

/VISELD A FEHÉR BOTOT!/
Figyelmeztetés

A tél elmúltával többszörösére nő az utakon a gépjárművek száma. Nagyon sokan ugyanis a téli hónapokban egyáltalában nem, vagy csak elvétve használják kocsikukat. Azok, akik nem rendszeresen vezetnek, a forgalomban sokat bizonytalankodnak, mert a gyorsan változó helyzetekben nem segíti őket a gyakorlat. Ám azt is tudni kell, hogy egyetlen gépjárművezető sem hagyatkozhat kizárólag rutinra, mert szinte óráról órára változhatnak az utviszonyok, vagy a közlekedési körülmények. A téli rossz időjárás okozta nehézségeket tehát a nagyobb forgalommal járó gondok váltják fel. A vakok számára mindkettő nagy problémát jelent, de úgy hiszem, hogy a megnövekedett forgalom a súlyosabb gond. A jobb idő sok embert kicsalogat a szabadba kirándulni, általunk ismeretlen helyeken járunk. Az üdülőhelyeken nagyon sok felé nincs gyalogjáró. A kirándulóhelyeken is hasonló körülmények találhatók. Ahol gyalogjáró van, még akkor is azt használjuk és ne az uttestet, ha látszólag kicsi is a forgalom. Ahol viszont nincs gyalogjáró, ott az uttest szélére huzódva, lehetőleg a padkán, a baloldalon, tehát a forgalommal szemben haladjunk. Mindenképp célszerű azonban, ha ilyen esetben kísérvél közlekedünk, de a fehér botot kötelező hordani.

Még a fehér bot használata se bátoritson fel senkit arra, hogy teljesen másokra hagyatkozzék. Nem arról van szó, hogy feszülten figyeljünk, mert így a pihentető kikapcsolódás nem lehetséges, ám ne bravuroskodjunk meggondolatlanul.

Szerencsére az elmúlt évek során nemlátókkal igen kevés baleset történt. Nagyon szeretnénk, ha ez a nyár is sérülések, balesetek nélkül múlna el.

E cikk írója ezton kíván minden kedves olvasónknak balesetmentes közlekedést, élményekben gazdag kirándulásokat és kellemes nyaralást.

- . . -

Barna Zoltán: Zenei rovat

Kárpáti Tünde: Örök muzsika. Barna István könyvének ismertetése
III.rész./

Az 1723-as esztendőben J.S. Bach, a lipcsei Tamás templom muzsikáló diákjait igyekszik a zene mesterségén túl illemre, viselkedésre megtanítani. Egy jeles dokumentum előírja "az énekkar rendjét az istentiszteleten". Eszerint vasárnap a diákok nyugodtan ülnek a padokban, míg elő nem hívják őket a kottaállványokhoz..." a templomba ennivalót hozni s ott majszolni szigoruan tilos!"

Bárhogy panaszkodik Bach ur az "egyházzene hanyatlása ügyében", a hiányzó hangszerjátékosokról:..." miután a kevés régi javadalmakat is megvonták a zenekartól, a diákok zenei hajlandósága is elenyészett, mert ugyan ki fog ingyen dolgozni?...", a kevés és képzetlen énekparti utánpótlásról, akikkel rengeteg különmunka adódik, hogy fölkészülhesse nek az ünnepekre, a dokumentum summája elgondolkoztat: 17 használható, 20 még nem használható és 17 teljesen használhatatlan diákkal micsoda remekműveket volt képes megszólaltatni a Tamás templom kórusán Bach kar-nagy ur!

L. Spohr a bécsi Theater an der Wien koncertmestere volt 1812 és 18 között. Itt ismerkedett meg Beethovennel. "Noha már előzőleg sokat meséltek nekem erről, mégis a legnagyobb mértékben meglepett. Beethoven

szokása volt, hogy a zenekarnak a karmesteri jelzéseket mindenféle különös testmozgással adja tudtára. "Beethoven saját új zongoraversenyét játszotta, de már az első tuttinál megfélekedezett arról, hogy ő tulajdonképpen szólista, és felugorva, a maga módján elkezdett vezényelni. Az első sforzandónál úgy szétvetette a karjait, hogy a zongorapult mindkét gyertyatartóját a földre döntötte. A közönség nevetett, Beethoven pedig annyira magánkivül volt a zürzavar miatt, hogy leállította a zenekart s előlről kezdte az egészet..." - a karmester attól tartott, hogy ennél az állásnál az előbbi baleset újra be fog következni, ezért két kórustagot hívott oda, hogy a gyertyatartókat megfogják. Egyikük mit sem sejtve közelebb lépett és a zongoraszólamra nézett. Amikor a végzetes sforzandó felhangzott, Beethoven kivágódó jobbkezétől akkora nagy pofont kapott, hogy szegény ijedtében szintén leejtette a gyertyatartót. A másik, aki elővigyázatosabb volt, aggodalmas pillantásokkal követte Beethoven mozdulatait s ezért sikerült neki, hogy egy hirtelen lehajlással elkerülje a pofont. Ha a közönség előbb csak nevetett, akkor most valami bacchanáliára emlékeztető ujjongásban tört ki. Az igazi zenekedvelők minden igyekezete hiábavaló volt. A versenyű első tételéből a közönség mitsem hallhatott. E szerencsétlen koncert óta Beethoven nem akart pódiumra lépni.

Schubert levelei jóleső kedélyességgel idézik a 19. századi művész sorsát. 1818 nyarán gróf Esterházi János zselizi kastélyából írja: "... itt Zselizen magam kell hogy minden legyek magamnak. Komponista, kiadó, hallgató és a jó ég tudja még mi... A művészet igazságáért itt nem dobog senki szive... én a jószággelügyelőségen lakom. Ez elég csendes hely, kivéve mikor mintegy negyven liba úgy összevissza gágog. A szakács, a komorna a dada jó emberek. Eddig még nem süttöttek meg engem."

Mendelssohn a zenekari viszonyokat szidja, de legalább Rómából! Szerinte a fagottisták megtévesztően utánozzák a fésű hangját, egyetlen hangszer sem szól tisztán, kivéve a nagydobot. A trombitások... "azokat az átkozott billentyűs trombitákat fujják, amelyek olyanok, mint egy csiszos asszony szakállal, hangjuk bágyadt és természetellenes."

- . . -

György Tamás: Technikai rovat

A rádió. /IV.rész./

A múlt havi számban szó volt az egyre bonyolultabb vevőkészülékekről, amelyek azért születtek, hogy lehetőleg minden igényt - ami abban a korban egyáltalán elképzelhető volt - kielégítsenek. Az érzékenység már szinte a maihoz hasonló volt, de a hangminőség sok kívánni valót hagyott maga után. A stúdiók méregdrága berendezéseikkel már viszonylag élethű hangot továbbítottak, különösen az egyenesadásoknál. A hangfelvételekről sugárzott rádióadások minősége sokkal gyengébb volt. Az előfizetők rohamosan növekedő táborának aránylag kis része élvezhette az élő adások már említett jó minőségét, hiszen a vevőkészülék hangminősége is nagymértékben függött a berendezés árától; a cél viszont az volt, hogy minél nagyobb tömegeket kapcsoljanak be a rádiózásba, sokak által megvásárolható, de épp ezért szerényebb minőségű készülékekkel. Az 1940-es években az Egyesült Államokban, Németországban, de még Magyarországon is készítettek rendkívül jó, mondhatjuk - az akkori fogalmak szerint - tökéletes készülékeket, hozzáférhető áron. Az USA-ban a Fischer cég, Németországban a Siemens és Magyarországon az Orion jelentkezett a piacon jó minőségű rádiókkal.

A Siemens cég "csucskészüléke" a Siemens 15-W volt. A berendezés tervezői tíz csővel megoldottak mindent, amit az akkori technika eredményei egyáltalán megengedhettek. Ezekből a vevőkészülékekből jónéhány a mai napig is kifogástalanul működik. Említést érdemel az Orion 477-es jelzésű készülék, amely a kisebb kategóriákhoz tartozik. Rádiótechnikai különlegesség viszont az Orion 299-es jelzésű berendezése, melyből összesen csak 16 darab készült el. Magas ára miatt hétköznapi ember nem juthatott hozzá. Ebből a különleges tipushól 1955-ben az Országházban még működött egy példány, - ezt e sorok írója javította -, ez olyan kitűnő volt, hogy a sok éves használat után mindössze a skála hurja szakadt el, ezt kellett pótolni. A gép bonyolultságára jellemző, hogy szétszedése és hurozása teljes két napot vett igénybe. A készülék egyik érdekessége volt az un. hanglabirintus és a hangszer-korrektor. További érdekesség, hogy csupán a hangszinszabályzást 6 elektroncső végezte 40 db nyomógomb segítségével. A készüléken két skála volt látható, az egyik az állomások voltak feltüntetve, a másikon a különböző hangszercsoportok. Ha benyomtuk valamelyik gombot, akkor kigyulladt egy lámpa, mely az üveg alatt is jelezte, hogy melyik hangszer hangját emelte ki a berendezés. Például: ha egy zenekari művet hallgattunk és éppen a fuvolára voltunk kíváncsiak, akkor a megfelelő gomb benyomása után a fuvola hangja kiemelkedett a zenekarból. Ez vonatkozott a hegedűre, trombitára, stb-re is. Nem véletlenül említettünk ilyen kivételes igényvel kiképzett készüléket, ugyanis bármennyire jók voltak ezek a gépek, - egy valami határt szabott az élethű hangátvitelnek és ez pedig magában az adásrendszerben volt. Az un. amplitudómodulációs adásrendszerénél a maximálisan átvitt frekvencia akkor is és ma is 900 Hz /hosszuhullám, közep-hullám, rövidhullám/.

Az igazi fejlődést a mai rendszer, az un. frekvenciamodulációs adás bevezetése jelentette. Ez gyakorlatilag átviszi az ember által hallható teljes hangfrekvencia-tartományt /20-20.000 Hz-ig/.

Az URH és a stereo rádiózásról majd a következő számban.

/Folytatjuk/

- . -

Vándor Tamás: Kulturális életünk hírei

Pinviczki György: Zenekarunk újabb sikeres turnéja Jugoszláviában

A múlt évben Csehszlovákiában járt együttes újabb sikeres külföldi vendégszereplést mondhat magáénak. Ez az együttes, úgy látszik, megérett arra, hogy komolyan odafigyeljünk tevékenységére. Ahol csak megfordul, mindenütt maradandó élményt nyújt a hallgatóságoknak. S ennek nem csupán az igényesen összeállított műsor az oka, hanem - véleményem szerint - az is, hogy kitűnő hangszerjátékosokból áll a zenekar. A jugoszláviai sorstársakhoz fűződő barátság sportkapcsolatokon alapul, de már korábban voltak kölcsönös kulturális vendégszereplések. Most egy négy napra szóló meghívásnak tettünk eleget, mely idő alatt két hangversenyt adott együttesünk két városban, Szabadkán és Zremjaninban /Nagybecskerekén/. Április 6-án indultunk Budapestről és 9-én érkeztünk haza. Jugoszláv barátaink igazán mindent elkövettek, hogy minél otthonosabban érezzük magunkat, gazdag programot állítottak össze részünkre és a szálláshelyeink is kifogástalanok voltak.

Már a határállomáson várt bennünket egy küldöttség, amelynek vezetője Kabók István elvtárs, a szabadkai Klub elnöke volt. Először a Palicsi tóhoz vittek bennünket, ahol elfoglaltuk szálláshelyeinket.

Rövid pihenés után autóbusszra szálltunk és a szabadkai szervezet helyiségébe mentünk, ahol fogadást adtak tiszteletünkre. A kölcsönös üdvözlés után baráti beszélgetés bontakozott ki. A bőséges és nagyon izletes vacsorát követően visszamentünk a Palicsi tóhoz és ki-ki sétálhatott kedve szerint. Másnap az egész délelőtt szabad volt. Ebéd után pihenhattunk, mivel csak este fél nyolckor kezdődött az első hangverseny. Barátaink azt is kitünően megszervezték, mert Szabadka város vezetőin kívül a sajtó és a televízió munkatársait is meghívták; nagyon sok fiatal is láttam a közönség soraiban. Olyan figyelmesek voltak, hogy a szomszédos étteremben még a zenét is abbahagyták, hogy ne zavarjon bennünket. A műsor a szokásos repertoár volt a klasszikusoktól a cigánydalokig. A hangversenyen közreműködött még Barna Mária, Köteles György, Varga Pál /ének/ és Bodóczy Géza /cselló/. Erhartné dr. Molnár Katalin verseket szavalt, Turi József prózát és verset mondott. A műsort Vándor Tamás kulturális főelőadó konferálta és a szöveget Kabók István fordította. A műsor este 11 óráig tartott.

Nagy figyelmet igényel az előadótól ugyanazon a hangversenyen más-más műfajú alkotásokat megszólaltatni és azokat úgy előadni, hogy megfeleljenek a különböző szerzők elképzeléseinek, úgy érzem, hogy a számos stílusváltás jól sikerült. A közönség kezdetben kissé tartózkodóan fogadta műsorszámainkat, de ahogy a műsor haladt, úgy forrosodott át a hangulat a nézőtéren. Előadás után vendéglátóink elmondották, hogy szövetségüknek is van egy zenekara Nagybecskerekben, de ennek látó tagjai is vannak. A mi együttesünket Zsolnay Ágoston karnagy a zongora mellől irányítja, míg a nagybecskerekiek előtt - tekintettel a látó tagokra - pulpituson áll a karmester. A látszólag karnagy nélkül játszó magyar zenekar először némileg szokatlan volt a közönségnek, de a szólamok kitűnő belépései, a magas színvonalú egyttmuzsikálás mindenkit meggyőzött Zsolnay Ágoston kitűnő betanító munkájáról és a zenekar tagjainak magas művészi igényéről.

A hangverseny után nagyszabású bankettet rendeztek tiszteletünkre, majd az éjszakát ismét Palicson töltöttük. Kora reggel indultunk Nagybecskerekre. Utunk látnivalókban gazdag volt, dióhéjban talán csak annyit, hogy sokszor találkozhattunk a Tiszával és gyönyörködhattunk az ébredező természet szépségeiben, a Tiszapart érdekes, dúz növényzetében.

Nagybecskerekben is szeretettel fogadtak bennünket. Elhelyezkedtünk a Vojvodina szállóban, ahol meg is ebédeltünk. Délután felkerestük a nagybecskereki sorstársak klubhelyiségét, ahol úszonával kedveskedtek vendéglátóink. A város egyik külső kerületében, az ugynevezett Muzsla városrészben lévő művelődési otthon kitűnő akusztikájú előadóterme volt második hangversenyünk színhelye. A program este 7 órakor kezdődött és telt ház előtt mutatkozott be együttesünk. A szabadkainál talán még nagyobb lelkesedéssel, frissességgel keltek életre az együttes repertoár-darabjai.

A közönség olyan ovációval fogadta az egész műsort, hogy azt hiszem, reggelig sem unta volna a ráadást. Az előadás rendezői forró szavakkal köszönték meg a hangversenyt és hangsúlyozták, hogy mindig szívesen látott vendég lesz körükben szövetségünk zenekara.

A fárasztó nap után kiadós vacsora következett, majd a kétszemes szállodai szobákban zavartalanul pihenhattunk le. Kilencedikén, reggeli után akadt néhány óra, hogy a maradék zsebpénzt a társaság egy része elkölthesse. Az együttes kísérei Vándor Tamás és e sorok írója néhány sorstárs kíséretében ismét felkeresték a nagybecskereki szervezet klubhelyiségét, hogy mindannyiunk nevében elbucsuzzunk, megköszönjük a szíves vendéglátást, a jól szervezett programokat. Mind a két fél annak a véleményének adott kifejezést,

hogy a kölcsönös vendégszereplések a kulturális élményen túl elmélyítik barátságunkat és ezzel is szolgáljuk a szorosabb együttműködést a vakok és gyengénlátók életének, helyzetének jobbá tételére érdekében. Elköszönve nagybecskereki vendéglátóinktól, elindultunk hazafelé. Kabók István elvtárs a határig kísért bennünket és ott kívánt az együttesnek még sok sikert és jó utat.

Mivel tudná a tudósító ezt a kis beszámolót méltóképpen befejezni? Talán összegezni a fáradságos munka eredményét azzal, hogy köszönetet mond először is azoknak, akik vállalják, hogy szabadidejüket áldozzák annak a célnak az eléréséhez, melyet az alapszabályunk is megfogalmaz, "biztosítani és kiszélesíteni a vakok kulturálódását". De köszönetet kell mondani a Főtitkár elvtársnak is, aki lehetővé tette az együttesnek, hogy ezt a hosszú utat is autóbusszal tehette meg. Végül köszönetet mindazoknak, akik az együttest elkísérték. Nagy felelősség hárult rájuk. Mint a Budapesti és Pest megyei Szervezet titkára ezuton is köszönetet mondok jugoszláv barátainknak a sok színes élményért.

Szövetségünk zenekarának 1979. április 7-i szabadkai hangversenyéről meleg hangú cikk jelent meg a "7 Nap" című, Szabadkán kiadott magyar nyelvű hetilap 1979. április 20-i számában, Kenyeres Kovács Márta újságíró tollából.

A "Megható hangverseny" című tudósítást teljes terjedelmében közöljük:

"Megható élményben volt részük április 7-én mindazoknak, akik meghallgatták a magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége zenekarának hangversenyét, amelyet a Népkör nagytermében tartottak. A huszonöt éve fennálló műkedvelő zenekar tagjai vak gyógymasszőrök, telefonisták, stb. és csak szabad idejükben hódolhatnak a zene iránti szeretetüknek. Művészeti vezetőjük Zsolnay Ágoston, aki nemcsak a zeneművek betanulását és előadását irányítja, de átiratokat is készít a zenekar számára klasszikus zeneszerzők műveiből. Így például a program első részében Bach, Purcell, Mozart, Beethoven, Schumann, Csajkovszkij és Strauss kompozícióiból adott elő ez a kamarajellegű zenekar Zsolnay Ágoston hatásos átirataiban. A legnagyobb sikerük azoknak a számoknak volt, amelyekben Barna Mária művésznő énekelt szólót, akinek zenei pályafutását a budapesti és a bécsi rádióban tett sikeres szereplései is fémjelzik. Emlékezetes benyomásokat keltett még Bodóczy Géza gordonkajátéka is, aki Csajkovszkij Románcát és Saint-Saëns Hattyu című darabját játszotta elmélyült átérzéssel.

A hangverseny második felében operettkettősök, magyar nóták és cigánydalok szerepeltek Barna Mária, Köteles György és Varga Pál előadásában, Zsolnay Ágoston zongorakisérével, illetve a zenekar kis együttesének közreműködésével, olyan magával ragadó interpretálásban, amely bármelyik hivatásos esztrádzzenekarnak is dicsőre vált volna.

A sikeres koncert műsorát a zeneszámok közé iktatott két szavallat tette még változatosabbá: Vörösmarty Mihály Petike című költeményét dr. Molnár Katalin adta elő, Szilágyi György Nyul export című versét pedig Tury József mondta el.

A kedves és megindító előadás a szólisták és a zenekar valamennyi tagjának együttesen előadott kóruszámával zárult."

.....

Bensőséges légkörben folyt le a szövetség kulturtermében 1979. május 6-án délután az Anyák Napja alkalmából rendezett ünnepség, amelynek műsorát a Vakok Általános Iskolájának és Nevelőotthonának kisegítő VII.-VIII. osztályos tanulói adták. A megjelent édesanyák és vendégek Weörös Sándor, Várnai Zseni, József Attila, Petőfi Sándor és Örkény István az édesanyával, a "mamával" kapcsolatos műveit hallgatták meg a tanulók előadásában.

A közönség soraiban helyet foglaltak a Vakok Általános Iskolájának és Nevelőotthonának, valamint a Gyengénlátók Általános Iskolájának tanárai és tanulói.

Az ünnepség kedves befejezése volt, amikor hanglemezről Koncz Zsuzsa "Mama kérlek, meséld el nekem" című dala csendült fel és közben a tanulók virágokat osztottak szét a közönség soraiban ülő anyukák között.

A jól sikerült program Babos Klára nevelőtanár kitűnő betanító munkáját dicséri.

....

F e l h i v á s

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége kulturcsoportok közötti országos vetélkedőt rendez.

Felhívjuk a megyei szervezeteknél működő kulturcsoportok figyelmét, hogy 1979-1980-ban kulturcsoportok közötti országos vetélkedőt rendezünk.

1./ A vetélkedőn bármelyik megyei szervezet kulturcsoportja részt vehet, de a műsorban csak a szövetségi tagok működhetnek közre.

2./ A résztvevő kulturcsoportoknak 40-45 perces vidám műsort kell bemutatniuk. A programnak tartalmaznia kell:

rövid, vidám jelenet,
monológ /szavalat/,
énekszóló /zenekiséréttel/.

A zsűri a műsor összeállításának ötletességét és a konferálást is értékeli.

3./ Jelentkezési határidő: 1979. szeptember 1.

4./ A benevezéseket írásban kérjük elküldeni a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége /Bp. XIV.ker. Május 1. ut 47. sz. 1146./ címére. A benevezésekkel egyidejűleg küldjék el az előadásra kerülő műsor részletes programját. A zsűri munkája megkönnyítése végett jelenet vagy monológ /szavalat/ esetén kérjük a szöveget sikírásban küldjék el.

5./ Megfelelő létszámú kulturcsoport jelentkezése esetén a vetélkedőt több fordulóban bonyolítjuk le 1979. október hónaptól kezdődően /elődöntő/.

Ez esetben egy-egy vasárnap két csoport műsora kerül bemutatásra és elbírálásra és az egyik kulturcsoport kerül be a döntőbe.

A döntő lebonyolítása 1980. tavaszán esedékes. Ez alkalomra a döntőbe jutott kulturcsoportoknak egy újabb, körülbelül 30 perces műsort kell bemutatniuk a 2./ pontban közölt feltételek figyelembe vételével.

6./ Az első három helyezést elért kulturcsoport díjazásban részesül, a helyezést elért műsorokat bemutatják a szövetség kulturtermében.

- . -

Dénes József: Sportrovat

Sakkhiradó

II. csapatunk a VII. kerületi I. osztályu csapatbajnokságban vesz részt az idén is. 12 csapat küzd a pontokért, tehát 11 fordulót kell játszaniuk. Ebből hat a tavaszi idényben már le is zajlott, öt forduló ószre marad. Az eddigi mérleg bizony negatív. Egy győzelem és egy döntetlen mellett négy alkalommal kikaptak. Eredmények: 7:5-ös győzelem

a XVII. kerületi LSE ellen, 5,5:5,5 az Elektronikával /11 táblán alakult ki a döntetlen eredmény, mivel mindkét csapatból ugyanazon a táblán hiányzott a játékos/, három 7:5-ös vereség a Terézváros, az Ikarusz és az Ybl Miklós SE ellen, 9:3-as súlyos vereség a Spartakusz III. ellen. A hat mérkőzésen elért pontok száma: 30,5.

A XIV. kerületi I. osztályú csapatbajnokságban négyre csökkent ebben az évben a résztvevő csapatok száma. Így talán fegyelmezettebb lesz a verseny. Az alacsony létszám miatt négyszer mérkőznek egymással a csapatok, így összesen 12 fordulót játszanak. A tavaszi két menet eredményei: 8:4 majd 8,5:3,5 arányu vereség a Danuviától, 8:4, majd 6,5:5,5 arányu vereség a Halasi SK-tól, a Vegyészertől mindkét esetben 7:5-re kapott ki III. csapatunk. Hat fordulóból 27 pont, bizony kevés. II és III csapatunknak van mit javítani!

....

I. nemzetközi szimpozium a látássérültek sportolásának kérdéseiről

A fenti címen rendezett nemzetközi tanácskozást a Jugoszláv Vakok Szövetsége Belgrádban, 1979. április 17-20 között a WCWB, az IFB /Vakok Nemzetközi Szövetsége/, az ISOD /Fogyatékosok Nemzetközi Sportszervezete/ és az IBCA /Vakok Nemzetközi Braille Sakkszövetsége/ részvételével és aktív közreműködésével. Az első ilyen jellegű értekezletre 35 ország küldte el képviselőit. A szimpozium szervező bizottság nagy körültekintéssel készítette elő és bonyolította le a tanácskozást. Az előre elkészített program szerint folytak az események. A 167 delegátust a "Slavia" szállóban helyezték el, az ülések a "Save Center" egyik tanácstermében zajlottak le szimultán tolmácsolással, szerb-horvát, angol, francia, német és orosz nyelven. Hazánkat e sorok írója képviselte, Gábris László tolmács volt a kísérője.

Meggyőződésem, hogy a szimpozium eredményes munkát végzett, az előadások színvonalasak voltak, értékes vitákat, eszmecsereket hallhattunk, és részt vettünk azokon.

Hat fő téma köré csoportosultak az előadások. Az un. nagyelőadások időtartamát 30, a kiselőadásokét 15 percben szabták meg a rendezők.

A WCWB Sportbizottságának elnöke, Dr. Helmut Pielasch /NDK/ végig jelen volt. Nagy tapintattal és rutinnal irányította a szimpozium munkáját. Jugoszláv részről Gustav Vlahov, a Vakok Szövetsége tiszteletbeli elnöke és Stevo Vladusic, a Vakok Szövetsége elnöke nyújtottak nagy segítséget a sikeres munka érdekében.

Helyhiány miatt a szimpozium előadásainak anyagát természetesen nem közölhetjük. Ezért csak az előadások címét és az előadó nemzetiségét adjuk meg. /A szervező bizottság ígéretet tett arra, hogy az előadások anyagát könyvalakban megjelentetik./ A határozati javaslat teljes szövegét közöljük.

I. Alapreferátum

A sport szerepe és jelentősége a vakok rehabilitációjában, mozgásában és integrációjában WCWB

Az ISOD munkájában szerzett tapasztalatok és ismeretek a vakok sportolásával kapcsolatban ISOD

II. Főreferátum

Gyermek- és ifjúsági sport NSZK

Korreferátumok

1. A rendszeres sporttevékenység iránti szükséglet kialakítása az iskolában, valamint a vak tanulók jó sportteljesítményeinek elősegítése Franciaország
2. A sportolás sajátosságai a vakok iskoláiban. Máli
3. Az iskolai sportolásnak a személyiségre gyakorolt befolyása Bulgária
4. Testgyakorlatok alkalmazásának sajátosságai a többszörösen fogyatékosoknál Ausztrália
5. Az oktatáson kívüli sporttevékenység elősegítése Spanyolország

III. Főreferátum

Versenysport és versenymegállapodások Anglia

Korreferátumok:

1. A könnyűatlétika válfajai Szovjetunió
2. Az úszósport válfajai USA
3. A téli sport Norvégia
4. A tekézés NDK
5. Rollball és torball Belgium
6. A sakk és jelentősége a vakok számára IBCA
7. További, a vakok számára megfelelő sportágak Anglia

IV. Főreferátum

A versenyek lebonyolításának feltételei és körülményei USA

Korreferátumok

1. A sportolók besorolásának problémája a látás-sérülés mértéke szerint Svédország
2. A versenysportban használt készülékek és segédeszközök Kanada
3. A vakok sportteljesítményeinek sajátos kialakítása NSZK
4. Edzők, verseny- és döntőbírók alkalmazása és kiképzése Lengyelország

V. Főreferátum

Szabadidő-sport és pihentető sport Jugoszlávia

Korreferátumok

1. A szabadidő-sport és pihentető sportban való rendszeres részvétel jelentősége Dánia
2. Az egyéni testgyakorlás módszerei Finnország
3. A szabadidő-sport és pihentető sport szerepe az idős vakok életében Magyarország
4. A lehetőségek gazdag választékának szükségessége a szabadidő-sportban és pihentető sportban Olaszország

VI. Főreferátum

Az állami, kommunális és társadalmi lehetőségek felhasználása a vakok sportolásában Szovjetunió

Korreferátumok

1. A vak sportolók tevékenységének ösztönzése állami és társadalmi intézkedés, továbbá üzemek és intézmények által Hollandia

2. Nemzetközi együttműködés a vakok sportolásának területén, valamint nemzetközi sport-szervezetekkel való kapcsolatok
3. Sportpropaganda a vakok között és sajtó-tevékenység

India

Japán

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörő rovat

Hírek budapesti iskolánk életéből

Országszerte ismert, hogy az általános iskolákban is bevezették a szabad-szombatot, ezért a tanév június közepén fejeződik be. Nagy gondot okoz nekünk, hogy minden tantárgyból a kötelező óraszámot elérjük. Ilyen körülmények között szervezzük a tanévvégi kulturális programokat, amelyekről most adunk rövid tájékoztatást az olvasóknak.

A Fővárosi Állatkert dolgozói - a Nemzetközi Gyermekév alkalmából - szép ajándékkal örvendeztették meg a nevelőtthonokban élő tanulókat. 1979. április 25-én az állatok gondozói nagy szeretettel fogadták a meghívott iskolákból érkező csoportokat. Elvezették a gyermekeket az állatokhoz s így életközben láthatták kedvenceiket. Sétánk közben találkoztunk a párducokkal és a kismedvékkel. Nagyobb gyerekek segítettek a macskák etetésében. Megsimogathattuk a zebra hátát és az elefánt ormányát. A vak gyermekek kezükbe vehették a teknős békát, a csuklyás patkányt és a kiskacsát. Nagy élmény volt, amikor a majom kilopta a gyerekek zsebéből a cukrot és megcibálta a hosszú hajakat. Nagy érdeklődéssel figyelték - a kis ovodásoktól a nyolcadikos kamaszokig - az állatgondozók magyarázatát. Örömminkben az sem zavart minket, hogy közben végig esett az eső. A látogatók számára nagyon tanulságos volt az állatkerti séta.

Április 27-én ismét megrendeztük az írás- és olvasásversenyt. Ebben a tanévben csak a felső tagozatosok részére hirdettük meg a vetélkedőt. Az olvasásversenyre 13 tanuló jelentkezett. A Móra-centennárium tiszteletére, az író "Hogyan tanultam meg írni" című elbeszéléséből választottunk ki egy részletet. Az írásversenyen összesen 28 tanuló vett részt. A verseny eredményét a gyermeknapon hirdettük ki.

Az iskola életében először tartottunk a szülők részére "NYILT NAPOT" Április 28-án reggel három tanítási órán vehettek részt a látogatók. Ezt követően közös szülői értekezletet tartottunk az intézet dísztermében. Dosek Lajosné és Siklós Irén tanárnők előadást tartottak a vak gyermekek mozgásáról, tájékozódásáról, közlekedéséről.

Májusban több nagyobb szabású programot tervezünk. 11-én kerül sor az akadályversenyre. A program lebonyolításában segítséget kapunk a Vakok szövetsége, valamint a Kefe- és Seprűgyártó Vállalat KISZ szervezettől. Összesen hat állomás lesz a Városligetben. Az indulás és a végállomás a Vakok Kertjében lesz. A versenyzők kérdéseket kapnak az uttörő- és KISZ életéről és az általános ismeretek köréből. A "sport-állomáson" kislabda dobásban és futásban versenyeznek egymással a csoportok. Énekel és közös játékokkal is bemutatkoznak az osztályok. A teljesítményeket az egyes állomásokon lévő KISZ-esek értékelik. Az eredményhirdetésre még aznap délután a Vakok Kertjében kerül sor.

Amíg a felső tagozatosok a Városligetben vetélkednek, addig a kisiknek házon belül szervezünk hasonló programot.

Még májusban kerül sor a zenei tagozatosok bemutatkozó hangversenyére: 17-én az intézetben, 27-én pedig a Szövetség kulturtermében.

A gyermeknap programokról következő számunkban részletesen beszámolunk.

- . -

Gerdelics Ferenc:

Találkozunk a Vakok Kertjében!

Budapesten, a Városligetben, a Hársfás uton, a Közlekedési Múzeum mögött, a Május 1. ut és az Ajtósi Dürer sor kereszteződése szomszédságában található a Vakok Kertje.

Fővárosi tagságunk nagy része ugyan már jól ismeri a kellemes pihenést nyújtó kedves parkot, de szeretnénk, ha még többen keresnének itt felüdülést. A kert megközelíthető a 72-es, 74-es és 75-ös trolibuszokkal az Ajtósi Dürer sor Május 1. ut sarkán lévő megállóktól. A kertet a Fővárosi Kertészeti Vállalat gondozza és a parkórt is a vállalat alkalmazza.

Nyitvatartási idő: május 1-től május 31-ig, valamint
szeptember 1-től szeptember 30-ig 13-18 óra között,
június 1-től augusztus 31-ig 13-19 óra között.
Hétfői napokon zárva van.

Örömmel tapasztaltuk, hogy az elmúlt évek során egyre inkább kedveltebbé vált a park látogatása. Tagtársaink a nagyváros kőrengetegét maguk mögött hagyva, valóban kulturált helyen, zöld környezetben találkozhatnak ismerőseikkel, barátaikkal. A kert megközelítése a teljesen nemlátók számára is könnyű.

Kérjük tagtársainkat, hogy minél többen éljenek ezzel a nagyszerű lehetőséggel, válasszák a Vakok Kertjét felüdülésük, pihenésük és baráti találkozóik színhelyéül.

- . -

K ö z l e m é n y e k

Értesítjük Budapesti és Pest megyei BKV utazási bérlettel rendelkező tagtársainkat, hogy akiknek bérleti igazolványa 1979-ben lejár, azt meg kell újítaniuk. Ezért kérjük, hogy június 1-e és szeptember 30-a között felfogadási időben szíveskedjenek szervezetünk irodájában egy darab 3x3 cm-es igazolványképet leadni.

1979. július 28-tól augusztus 7-ig tartják meg Luzernben /Svájc/ a vak eszperantisták kongresszusát.

- . -

Innen - onnan

A Siemens gyár két készüléket is gyárt a vakok tájékozódásának segítésére. Mind a két készülék az ultrahang elvén alapszik. Az egyik egy szemüveg, amelyben elemmel működő készülék van beépítve, amely ultrahangot bocsát ki, ezt a tárgyakról visszaverődve hanggá alakítja át és a hang magassága és mélysége közötti különbség alapján lehet következtetni a tárgy távolságára.

A másik készülék ugyancsak ultrahangot bocsát ki, ez visszaverődve egy vibrátort hoz mozgásba és a vibrálás erősségéből következtethet a vak a tárgy távolságára.

Egyik készülék sem teszi feleslegessé a fehér bot használatát.

A floridai Állami Egyetemen megalakult egy, az egyetemhez tartozó szervezet - Curricular Career Information Service -, amelynek fő profilja a vakok nevelési problémái kutatása, továbbtanulási témákban tanácsadás szolgáltatása.

- . -